

Bij- en nascholingscursus indicatiestelling en behandeling psychoanalytische kindtherapie en ouderbegeleiding in Deventer in 2020

Doelgroep

Deze cursus staat open voor professionals in de GGZ, werkend met kinderen/jeugdigen en hun ouders.

Docenten

Dhr. drs. Ed Hauber, GZ- en klinisch psycholoog, (ki)psychoanalyticus, psychotherapeut

Mw Sacha de Reuver, psycholoog/psychoanalytica (VW)

Dhr dr Daniel Helderman, klinisch psycholoog/psychoanalyticus

Mw. Dr. Katie-Lee Weille, PhD, ACSW Adjunct Professor, Webster University en docent

RINO Utrecht. Klinische registratie VS H. Koningsbergerstraat 82, 1063 AD Amsterdam

+31 651 074 437 / KL@weille.net / <http://weille.com>

Mw. drs. Fernanda Sampaio de Carvalho, GZ- en klinisch psycholoog, kinderspsychoanalytica, psychotherapeut, IMH specialist.

Mw M. van Niel, kinder- en jeugdpsychiater /psychotherapeut, IMH specialist

Locatie

RIAGG IJsselland, Pikeursbaan 3, 7411 GT Deventer

Administratie/Registratie

Vereniging voor psychoanalytische kinder –en oudertherapie.

Duur

12 bijeenkomsten van 3 uur, 1x per maand op de vrijdag: zowel een ochtend- als een middaggroep met hetzelfde programma.

Prijs € 800,-

Data in 2020

31 januari, 28 februari, 27 maart, 24 april, 5 juni, 3 juli, 24 juli, 28 augustus, 18 september, 23 oktober, 13 november, 11 december

Tijden/Programma

09.30u Start ochtendgroep

09.30u - 10.30u De opgegeven literatuur wordt per hoofdstuk door een van de deelnemer gerefereerd, dit houdt in: per keer 2 of 3 deelnemers aan het woord.

10.30u - 11.30u Alle deelnemers brengen verwante casuïstiek mee naar de bijeenkomst, daarvan worden 2 casussen besproken o.l.v. de docent. Het is de bedoeling dat

onder zijn/haar leiding interventies bedacht en geoeffend worden, waar het om lopende behandelingen gaat. Betreft de casuïstiek een onderzoek, dan wordt

gekeken of er voldoende gegevens beschikbaar zijn, dan wel of er nog aanvullende onderzoeksvragen geformuleerd moeten worden om de

diagnostiek te kunnen completeren.

11.30u – 12.30u Van de resterende casuïstiek worden nog openstaande vragen in kort bestek besproken, in en met de groep. In dit uur wordt dus vooral ook de zelfwerkzaamheid van de groep benadrukt en zal de docent kunnen evalueren of het geboden

studiemateriaal voldoende in praktijk gebracht kan worden

12.30u – 13.00u Pauze en gelegenheid tot netwerken. De middaggroep treedt aan.

13.00u Start middaggroep

13.00u – 16.00u Invulling uren als bij ochtendgroep.

Zie steeds vermeldingen onder Bijeenkomst. Cursisten dienen de genoemde boeken, voor zover al niet in hun bezit, aan te schaffen.

Bijeenkomst 1: 31 Januari 2020

Docente: drs. F. Sampaio de Carvalho, Klinisch Psycholoog en Psychotherapeut

Boek: Gold, C.M. (2017). The Developmental Science of Early Childhood. Clinical Applications of Infant Mental Health Concepts from Infancy Through Adolescence. W.W. Norton & Company. New York, London.
Hoofdstukken 1 tm 4, pag. 31-111.

Verantwoording

Het veld dat algemeen bekend staat als Infant mental Health integreert huidig onderzoek van ontwikkelingspsychologie, genetica en neurowetenschappen tot en met een model van preventie, interventie en behandeling dat veel verder gaat dan de kinderschoenen. Dit boek presenteert de kernbegrippen van dit levendige vakgebied en past ze toe op gemeenschappelijke kinderproblemen, van aandachttekorten tot angst- en slaapproblemen.

Deel I biedt een overzicht van de belangrijkste gebieden van onderzoek en theorie, het verstrekken van een pragmatische kennisbasis om de principes van dit uitgestrekte veld in de klinische praktijk comfortabel te integreren. Het onderzoekt de nieuwste wetenschap, het verkennen van de manier waarop relaties veranderen in de hersenen, baanbrekende Attachment theorie, Epigenetics, de polyvagale theorie van emotionele ontwikkeling, de rol van stress response systemen, en vele andere verhelderende concepten. Deel II begeleidt de lezer vervolgens door de toepassingen van deze concepten in het klinisch werk. De hoofdstukken illustreren hoe een gestructureerde vroege ontwikkelingsgeschiedenis af te nemen, de complexiteit van een postpartum depressie te navigeren, de impact van trauma en verlies op de emotionele- en gedragsproblemen van kinderen aan te pakken, slaapproblemen te behandelen via de infant mental health lens, en integreert de wetenschap van de ontwikkelende geest in de behandeling van specifieke problemen van regulering van emotie, gedrag, en aandacht. Fundamentele kennis van de wetenschap van de vroege ontwikkeling van de hersenen is zeer relevant voor de geestelijke gezondheidszorg gedurende de levensduur van een cliënt. In een tijdperk waarin nieuw onderzoek zoveel verhelderend is, hebben deskundigen veel te winnen door de essentiële toepassingen van deze toonaangevende discipline te leren.

Bijeenkomst 2: 28 februari 2020

Docente: drs. F. Sampaio de Carvalho, Klinisch Psycholoog en Psychotherapeut

Boek: Gold, C.M. (2017). The Developmental Science of Early Childhood. Clinical Applications of Infant Mental Health Concepts from Infancy Through Adolescence. W.W. Norton & Company. New York, London.
Lees Hoofdstukken 5 tm 8, pag. 111-185.

Bijeenkomst 3: 27 maart 2020

Docente: drs. F. Sampaio de Carvalho, Klinisch Psycholoog en Psychotherapeut

Boek: Gold, C.M. (2017). The Developmental Science of Early Childhood. Clinical Applications of Infant Mental Health Concepts from Infancy Through Adolescence. W.W. Norton & Company. New York, London.
Lees :Hoofdstukken 9 tm 12, pag. 185-259.

Bijeenkomst 4 op 24 april

Docent: Daniel Helderman, klinisch psycholoog/psychoanalyticus

De eerste dag :introdactie van het object-relatieve "Maalstroom model" van emoties en de toepassing op emotieregulatie bij enkelvoudig trauma. (Optioneel een hoofdstuk over schaamte)

Bijeenkomst 5 op 5 juni

Docent: Daniel Helderman, klinisch psycholoog/psychoanalyticus

Tweede dag toepassing van het model op enkele klinische fenomenen: nachtmerries, obsessief-compulsieve stoornis en depressie.

Bijeenkomst 6 op 3 juli

Docent: Daniel Helderman, klinisch psycholoog/psychoanalyticus

De derde dag kunnen we verbanden leggen tussen de regulatie van basale emoties en persoonlijkheidsorganisatie; dan kunnen we de aandacht van As 1 naar As 2 problematiek verleggen, inclusief enkele veelvoorkomende maar moeilijk te vatten symptomen van depersonalisatie en derealisatie. Deze opzet volgt eigenlijk de drie grote delen van het boek, waarin dus meerdere hoofdstukken per deel staan. De relatie met de theorie van Panksepp en Solms is goed te leggen, met meer de nadruk op de klinische praktijk.

Bijeenkomst 7 op 24 juli

Docenten: Ed Hauber (Klinisch psycholoog / Psychoanalyticus kinderen en volwassenen)
Sacha de Reuver (Psycholoog / Psychoanalyticus volwassenen)

In het afgelopen cursusjaar (2019) stond de adolescentie centraal en ontstond de behoefte verder stil te staan bij de rol van siblings in de ontwikkeling.

Bij de bespreking van de literatuur en de ingebrachte casuïstiek werd duidelijk dat de relaties tussen siblings van grote invloed zijn op de persoonlijkheidsontwikkeling van het kind.

Het onderwerp " Siblings" staat daarom dit jaar centraal.

In de literatuur van de eerste en tweede cursusdag wordt afgerekend met de gedachte dat zowel Freud als Klein weinig betekenis hebben gegeven aan de rol van siblings in het ontwikkelingsproces van het kind. Hierbij wordt uitgebreid verwezen naar de klassieke ziektegeschiedenissen als Dora, de Ratman en de Wolfman.

In de overige artikelen wordt uitvoerig stilgestaan bij de invloed van bepaalde omgevingsomstandigheden op siblingrelaties, zoals b.v. echtscheiding, ziekte en/of dood van een ouder of sibling, misbruik, mishandeling, de plaats in de kinderrij.

Literatuur:

- L. de Rijdt: Dora.

(Hysterie, uitgave Boom 2008, blz. 50-68)

- D. Hindle en S. Sherwin White : Adolescence.

(Sibling matters, uitgave Tavistock, ed. D. Hindle en S. Sherwin White, blz.151-169)

Bijeenkomst 8 op 28 augustus

Docenten: Ed Hauber en Sacha de Reuver

-- R. Emanuel: The impact of sG. Gorell Barnes: Siblings in the context of divorce and family re-ordering. (Sibling matters, blz.173-190)

- R. Emanuel: The impact of sibling loss and illness. (Sibling matters, blz. 235-252)

- D. Hindle: Doubly bereaved. (Sibling matters, blz. 252-269)

Bijeenkomst 9 op 18 september

Docenten: Ed Hauber en Sacha de Reuver

M. Reid: Lost siblings: the effect of perinatal loss in the next generation.

(Sibling matters: blz. 269-278)

- C. Spaans: Separatie, verlies en tekort - Depressie bij kinderen en adolescenten vanuit objectrelationeel perspectief.

(Depressie en psychodynamiek, uitgave Sijbbolet, blz. 53-74)

S. Grosz: Why parents envy their children.

(The examined life: how we lose and find ourselves, W.W. Norton and company 2013, blz. 91-96)

Bijeenkomst 10 op 23 Oktober 2020

Docente: Dr. Katie-Lee Weille, PhD, ACSW Adjunct Professor, Webster University en docent RINO

Utrecht. Klinische registratie VS

H. Koningsbergerstraat 82, 1063 AD Amsterdam

+31 651 074 437 / KL@weille.net / <http://weille.com>

Boek (al in het bezit ofwel voor nieuwe leden, aanschaffen): Benjamin, J. (2018) Beyond Doer and Done to: Recognition, intersubjectivity, and the third. New York, NY: Routledge

PDF (wordt opgestuurd): artikel van Nicolai

Benjamin Hoofdstuk 3: Transformations in thirdness: mutual recognition, vulnerability and asymmetry bldz. 71-110

Nicolai, N. (2017). Enactments, impasses en empathische breuken in psychoanalytische psychotherapie. Tijdschrift voor psychoanalyse 23(4): 264-275

Facultatief (opnieuw lezen als ondersteuning voor bovenstaande):

Benjamin Hoofdstuk 1: Beyond doer en done to: an intersubjective view of thirdness

Introduction: recognition, intersubjectivity and the Third

Voortbouwend op de 'basis' die in 2018 is gelegd, gaat deze bijeenkomst in op de kern van de theorie van Benjamin dat gegrond is in de dynamiek van kind en moeder. Beginnend met de psychodynamische 'essentie' van haar theorie van recognition, intersubjectivity and the third, zullen we kijken naar de subjectiviteit van ouderschap, en op zoek gaan naar de kern hiervan – met name bij moederschap, maar deze mogen we breder trekken en ons afvragen in hoe ver en op welke manieren dit ook toepasbaar is op vaderschap.

Bijeenkomst 11 op 13 November 2020

Docente: Dr. Katie-Lee Weille, PhD, ACSW

Boek: Benjamin, J. (2018) Beyond Doer and Done to: Recognition, intersubjectivity, and the third. New York, NY: Routledge

Artikelen (opgestuurd als PDF) van Messler Davies, Fosshage

Lees:

Benjamin Hoofdstuk 2: Our appointment in Thebes: acknowledgement, the failed witness and fear of harming. Bladzijde 49-70

Messler-Davies, J. (2004). Whose bad objects are we anyway? Repetition and our elusive love affair with evil. *Psychoanalytic Dialogues* 14 (6): 711-732

Facultatief:

Fosshage, J. L. (2009). Moments of therapeutic impasse: Commentary on J. Messler-Davies 'Whose bad objects are we anyway'. *Psychoanalytic Dialogues* 15(5):759-769

Deze bijeenkomst gaat in op de toepassing van Benjamin haar theorie in de klinische praktijk, en met name rondom de momenten van impasse die zo kenmerkend zijn in de ouderbegeleiding. Hoe werken we met 'Thirdness' en de 'failures' en 'breakdowns' van intersubjectiviteit die onvermijdelijk, keer op keer in de behandelkamer aan de orde komen? Zeker bij ouderbegeleiding, worden we als psychotherapeuten regelmatig geconfronteerd door onze eigen subjectiviteit al dan niet op onplezierige wijze. Deze hoofdstuk en de artikelen bieden een basis in het omgaan hiermee, op een zo constructieve mogelijk wijze oftewel met wederkerigheid en transformatie als gevolg.

Bijeenkomst op 11 December 2020

Docente: Dr. Katie-Lee Weille, PhD, ACSW

Boek: Benjamin, J. (2018) *Beyond Doer and Done to: Recognition, intersubjectivity, and the third*. New York, NY: Routledge

Artikel (opgestuurd als PDF) van Fonagy & Allison

Lees:

Benjamin Hoofdstuk 7: Beyond 'Only one can live': witnessing, acknowledgement and the moral third

Fonagy & Allison (2014). The role of mentalizing and epistemic trust in the therapeutic relationship. *Psychotherapy* 51(3): 372-380

In deze laatste bijeenkomst, worden de theoretische en klinische thema's van de afgelopen twee bijeenkomsten verder verdiept aan de hand van de laatste hoofdstuk waarin Benjamin de extremen van trauma en geweld, en het herstel hiervan, onder de loep neemt, en dit alles in het maatschappelijke kader plaatst. Aangezien de grote percentage van ouders en kinderen die in onze praktijken komen met trauma als hoofdklacht of als comorbiditeit, geeft deze bijeenkomst een extra toepassing van Benjamin's werk als afsluiting van de reeks. Bovendien is ouderschap meer dan welke fenomeen stevig geankerd in het maatschappelijk discours, waarmee we extra kritisch mogen kijken naar de neveneffecten van ouder onvriendelijke behandelkaders, institutionele onverschilligheid, en dergelijke processen op de geestelijke gezondheid van ouders. Benjamin behandelt 'recognition' in de vorm van 'witnessing' als kernpunt in het effectief behandelen van trauma, en dit heeft weer brede toepassing op ouderbegeleiding in algemene zin. Tot slot, zullen we Benjamin's Recognition Theory naast het kader van hechtingstheorie en het concept Epistemic Trust leggen om zo de overeenkomsten en verschillen te kunnen bespreken in hoe Fonagy en Benjamin de relatie tussen het collectieve en het individu formuleren.

Verantwoording

Deze drie bijeenkomsten staan in het teken van de theorie en de techniek van het ouderschap en de ouderbegeleiding. Docente is mevr. Dr. Katie Lee Weille. Inhoudelijk gaat het om complexe

thema's binnen de klinische praktijk met ouders waaronder het aangaan van een werkrelatie, hanteren van weerstand, overdracht en tegenoverdracht, de samenwerking met de kindertherapeut, en het proces van ouderbegeleiding bij diverse ouder-en kindproblematiek.

In 2020 gaan we verder aan de slag met het werk van de psychoanalytica en mede oprichter van de psychodynamische theorie van intersubjectiviteit, Jessica Benjamin. Opnieuw verdiepend in diens boek uit 2017 – een verzameling en verdieping van haar werk van de afgelopen 10 jaar in de relationele psychoanalyse - zullen we trachten deze theoretische stof grondiger in verband te brengen met de dagelijkse praktijk van ouderbegeleiding. Benjamin haar theorie gaat over de kern van alle psychodynamische werk, maar heeft bijzondere relevantie voor het werken met ouders – zowel in de overdracht en tegenoverdracht van de therapeutische relatie als in de praktijk met kinderen en hun ouders. Enkele momenten van het boek gaan ook expliciet over ouderschap, maar de grootste deel van ons werk met dit boek, zal bestaan uit het toepassing van deze theorie op de klinische praktijk met ouders en kinderen.

In 2020 bouwen we voort op de basis die in 2018 is gelegd en komen er ook nog steunende artikelen aan de orde om de theorie van Benjamin nog verder te verdiepen en in te kaderen.

Voortbouwend op voorgaande thema's omtrent de klinische – theoretische basis van ouderschap en ouderbegeleiding, komt opnieuw de "Relational Psychoanalytic" traditie aan bod. In de afgelopen 3 decennia heeft deze noord Amerikaanse beweging de psychoanalyse grondig 'gemoderniseerd' door meerdere klassieke ideeën kritisch onder de loep te nemen. Daarin zijn invloeden te bemerken vanuit o.a. critical theory (bijv het werk van Judith Butler), infancy research/ developmental psychologie en hechtings onderzoek, fenomenologie (waar zelfs Daniel Stern zich in heeft verdiept), antropologie, en een actief bewustwording van de invloeden en wisselwerking tussen het intrapsychische en socio-/ geopolitieke en maatschappelijke thema's waar we collectief mee worstelen.

In het werk van Benjamin, behandelt ze haar 'theory of mutual recognition and its breakdown into the complementarity of 'doer and done to'. ' Haar theorie 'charts the growth of the Third in early development through the movement between recognition and breakdown, and shows how it parallels the enactments in the psychoanalytic relationship.' Benjamin haar 'recognition theory illuminates the radical potential of acknowledgment in healing both individual and social trauma, in creating relational repair in the transformational space of thirdness' aldus de beschrijving achterop het boek. Deze thema's zijn van cruciaal belang in het behandelen van allerlei dynamiek die met bekende regelmaat komen kijken bij de ouderbegeleiding, waar de subjectiviteit van de therapeut alsmede de subjectieve binnenwereld van de ouder –zowel in theoretisch als praktische zin –voortdurend aan de orde komt.

De focus van werken blijft zoals elk jaar, de ouder(kind)relatie en het ouderschap, gebaseerd op inzichten vanuit de ouderschapstheorie, ontwikkelingstheorie, en een werk- en denkwijze die is gegrond in psychodynamische principes.

Voorwaarden verwerving accreditatiepunten

Per bijeenkomst wordt een presentielijst getekend door de deelnemers. Bij afwezigheid kan de deelnemer, indien dit voor de accreditatie gewenst is, een vervangend werkstuk over het behandelde onderwerp inleveren bij de betreffende docent.

Na elke bijeenkomst dienen de cursisten een lijst met 4 korte vragen, -welke digitaal wordt aangeleverd-, in te vullen en digitaal te zenden aan de Administratie. Op deze wijze wordt de behandelde stof getoetst.